

U BIOGRADU RAZMOTANA BALA DAMASTA OD 54 METRA IZ 16. STOLJEĆA

Svila za majku sultana Murata

:: **Mletački dužd** je 1583. godine balu poslao u Istanbul kao dar sultaniji Nurbanu, ali je zbog brodoloma završila na dnu mora

PIŠE MIŠEL KALAJŽIĆ
 SNIMIO JURE MIŠKOVIĆ/CROPIX

Polako se, strpljivo i vrlo pažljivo, u srijedu u Zavičajnom muzeju u Biogradu razmatrala velika bala svilenog damasta dugog 54 metra, svjetskog arheološkog rariteta koji su istraživači izronili iz mletačkog broda "Gagliana Grossa", potonulog u brodolomu 1583. godine kod otočića Gnalić kod Pašmana. Sandra Lucić Vujičić, voditeljica Odjela za tekstil i kožu Hrvatskog restauratorskog zavoda iz Zagreba, u suradnji s konzervatoricom-restauratoricom Corinnom Kienzler iz Zaklade Abegg iz Riggisberga u Švicarskoj, gdje je bala damasta restaurirana prije 40 godina, doslovno je obavljala očevid na vrijednom tekstilu koji se čuva u Biogradu.

Roba za harem

Brod potonuo kod Gnalića nosio je vrijedan teret za turskog sultana Murata III., čiju je narudžbu osobno odobrio sam mletački dužd. Kao poseban dar utjecajnoj sultanovoj majci, sultaniji Nurbanu, poslana je upravo ta pronađena bala najfinijeg damasta. Pretpostavlja se da bi poslužio ne samo za šivanje oprava sultaniji, već i za odijevanje drugih dvorskih velikodostojanstvenica.

Sam Murat inače je bio najskloniji lijepim ženama i bludnom životu i dobar dio tereta na brodu bio je namijenjen – novom haremu za njegove brojne ljepotice koji je dao izgraditi. Njegova je majka preuzimala sve više državnih poslova, tako da je Mletačkoj Republici bilo itekako stalo da pošalje sultaniji vrijedan dar kao diplomatsku gestu. No umjesto na turskom dvoru u Carigradu, bala svile završila je u muzeju u Biogradu!

Hrvatski restauratorski zavod na projektima obnove i zaštite tekstila iz zbirke potopljenog broda iz 16. stoljeća surađuje sa Zavičajnim muzejom u Biogradu od 2009. godine, uz potporu Ministarstva kulture i Grada Biograda. U okviru te suradnje mi smo do sada izveli cjelovite restauratorsko-konzervatorske zahvate na nekoliko različitih tekstilnih predmeta

Sandra Lucić Vujičić i Corinna Kienzler doslovno su obavljale očevid na naprocjenjivom damastu

NAJVREDNIJA NA SVIJETU U ZAVIČAJNOM MUZEJU U BIOGRADU RAZMOTAVALA SE BALA DAMASTA DUGOG 54 METRA IZ 16. STOLJEĆA

Evo svile za majku sultana Murata III.

Riječ je o damastu koji su istraživači izronili iz mletačkog broda 'Gagliana Grossa', potonulog u brodolomu 1583. godine kod otočića Gnalić. Mletački dužd namijenio ga je kao dar sultaniji Nurbanu

iz te prekrasne zbirke, a radili smo i radove preventivnog konzerviranja. Sada se bavimo izradom novih nosača za predmete u stalnom postavu. Tako je i famozna bala svilenog damasta dobila potpurnu ploču od specijalnih materijala s otvorima u koje ćemo položiti svilu.

Najmanji muzej

Trenutno odmotavamo cijelu balu, pregledavamo njezino stanje i zamotat ćemo je ponovno na identičan način na nove valjke. Pregledali smo dvije trećine bale i četrdesetak godina nakon restauriranja u Švicarskoj zapravo je u jako dobrom stanju - objašnjava Sandra Lucić Vujičić.

Bala damasta pronađe-

na u potonulom brodu jedinstvena je u svijetu. Nitko drugi nema svileni damast s kraja 16. stoljeća, pronađen kao netaknut, tek izišao iz manufakture zapakiran i predviđen za korištenje. Riječ je o svilenom klasičnom damastu koji je vjerojatno bio purpurne boje, širine oko 60 centimetara, s klasičnim kasno-renesansnim motivima koji se i danas lako uočavaju: biljni ukrasi, vinova loza, lišće i cvjetovi, zvjezdice, srca, veliki stilizirani češeri... sve što je bilo tipično za to razdoblje. Osim što je najvrjednija svjetska bala svile, ona se nalazi i u najmanjem muzeju na svijetu koji čuva tako vrijedne eksponate – više od 50 tisuća izložaka Gnalićke zbirke, spašenih s dna mora.